

Open brief aan de Provinciale Staten en Colleges van GS van de 3 Groene Hart provincies

5 punten voor het Groene Hart

Het Groene Hart: van groot belang voor de hele Randstad

Het onlangs door het Planbureau voor de Leefomgeving uitgebrachte rapport “Zorg voor het landschap” signaleert dat het landschap te vaak sluitpost is van omgevingsbeleid. Tegelijk neemt de zorg over de toekomst van het Nederlandse landschap toe. Het Groene Hart was lange tijd de lieveling van beleidsmakers en van natuur- en milieuorganisaties. In de praktijk zien wij echter dat het hele gebied verder verstedelijkt en versnipperd en staan belangrijke natuur- en landschapswaarden onder druk. Tijd voor een eenduidig beleid om de unieke landschappelijke en natuurwaarden van het Groene Hart veilig te stellen!

Al decennialang is de combinatie van een groot groen gebied en een groot verstedelijkt gebied daar omheen van grote betekenis voor de hele Randstad. Het Groene Hart binnen een ring van steden. Bij de meeste andere internationale stedelijke netwerken zien we juist het omgekeerde: een rood hart met een groene ring. Openheid, relatieve stilte en ontspanning zijn nog steeds de trefwoorden. Het Groene Hart is als woon-, werk- en leefgebied niet alleen van belang voor de meer dan 700.000 bewoners van het gebied, maar ook voor de 7 miljoen inwoners die er ‘omheen’ wonen.

Om de economische en (cultuur)historische waarden, is het Groene Hart ook van veel bredere betekenis. Zo speelt het Groene Hart een grote rol bij het aantrekkelijk houden van Nederland als vestigingsplaats van bedrijven en instellingen in de stedelijke centra Rotterdam, Amsterdam, Den Haag en Utrecht. De kenmerkende landschappen van het Groene Hart met de veen(weide)-gebieden en plassen met de daarbij horende biodiversiteit zijn ook internationaal van grote cultuurhistorische betekenis. Niet in het minst belangrijk zijn de agrariërs die internationaal erkende topproducten leveren voor de export, maar tevens via de retail en de bekende streekmarkten bewoners van de hele randstad voorzien van gezond, vers en veilig voedsel.

De betekenis van het Groene Hart is dus behalve landschaps-ecologisch en cultuurhistorisch ook economisch van grote waarde. Het zorgvuldig omgaan met bovengenoemde waarden wordt dringender door de urgentie van grote woningbouwopgaven. Het moge duidelijk zijn dat die niet allemaal gerealiseerd kunnen worden in bestaand stedelijk gebied.

De drie provincies zijn belangrijk voor behoud en ontwikkeling van het Groene Hart

Vanwege hun (gedecentraliseerde) verantwoordelijkheden, taken en posities zijn de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland de belangrijkste beleidsbepalende organen voor het Groene Hart. Hoe en waar in het Groene Hart kan worden ontwikkeld of beschermd, welke functies ruimte krijgen en welke niet, worden voor een groot deel bepaald door de provincies. Wij roepen daarom de besturen van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland op in een niet vrijblijvende samenwerking inhoud te geven aan het gezamenlijk belang van het in stand houden van het Groene Hart als duurzame open ruimte, waar de unieke waarden van landschap en natuur in alle ruimtelijke plannen duidelijk geborgd wordt.

Aandacht in de afzonderlijke colleges van gedeputeerde staten en Provinciale Staten is van belang, maar zal per definitie minder resultaat opleveren dan wat kan worden bereikt door een gezamenlijke aanpak. We vragen de besturen dan ook om in de lopende Statenperiode in te zetten op een samenhangend beleid. Eenheid van beleid is noodzakelijk om de kernkwaliteiten van het Groene Hart te behouden en een geleide ontwikkeling mogelijk te maken.

Aanbevelingen:

- 1) *Maak een gezamenlijke Groene Hart-beleidsagenda*
Maak in deze collegeperiode voor de bepalende thema's als behoud van ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit, bodemdaling, energietransitie, bouwopgave, toekomst van de landbouw en de relatie met de metropolitaanse ontwikkeling, een gezamenlijke beleidsagenda voor het Groene Hart. Het ontwikkelen van een gezamenlijke visie en toetsingskader voor de toekomst in het Groene Hart is onmisbaar, om te voorkomen dat er uiteindelijk geen substantieel Groene Hart meer is, behalve wat losse resten daarvan.
- 2) *Stel een gecombineerde commissie/werkgroep in*
Het werken met een gecombineerde Statencommissie vraagt extra aandacht voor informatievoorziening en het besluitvormingsproces in de drie provincies. Goed ingericht doet dat niets af aan de eigen verantwoordelijkheid van de provincies. En het past bij een tijd en aanpak waarbij veel beleidsonderwerpen provincie-overstijgend zijn.
- 3) *Zorg dat de rijksoverheid zich weer interesseert voor het Groene Hart*
Voor een hoogwaardige beleidsbepaling en -uitvoering is actieve participatie van gemeenten, waterschappen én rijksoverheid noodzakelijk. Die van gemeenten en waterschappen lijkt voor de hand te liggen, maar de rijksoverheid bevindt zich op grote afstand. Het is zeer wenselijk dat ook de rijksoverheid betrokken is bij de ontwikkelingen van en in het Groene Hart. Dat kan bijvoorbeeld door het opnemen van het Groene Hart als NOVI- gebied in de Nationale Omgevingsvisie.
- 4) *Houdt de stuurgroep Groene Hart overeind*
Nieuwe samenwerkingsvormen zijn denkbaar, zeker wanneer de rijksoverheid aan tafel schuift, maar houdt de Stuurgroep Groene Hart overeind als concreet ontmoetingspunt tussen de overheden. Inzet op deelname vanuit de metropolitane regio's Rotterdam, Den Haag, Amsterdam en Utrecht in de stuurgroep is noodzakelijk om tot een juiste belangenafweging te komen. Stad en land horen bij elkaar en dienen elkaars belangen.
- 5) *Betrek ook vertegenwoordigers van de 7 miljoen Randstedelingen*
Het is van belang dat de provinciale besturen zich bovendien laten inspireren door ideeën, inzichten en opvattingen van inwoners, ondernemers en organisaties van het Groene Hart en de metropolitaanse omgeving en daartoe samenwerking zoeken met partijen die het vermogen hebben om ontwikkelingen in gang te zetten en draagvlak te creëren. Het bieden/ontwikkelen van een platform daarvoor in de komende statenperiode is in onze ogen daarvoor een uitstekend middel.

Lenie Dwarshuis-van de Beek, voorzitter stuurgroep Groene Hart 2003-2007, als gedeputeerde van de provincie Zuid Holland,

Jan Pieter Lokker, lid stuurgroep Groene Hart 2003-2007, als gedeputeerde van de Provincie Utrecht, waarnemend burgemeester gemeente Hoeksche Waard,

Patrick Poelmann, lid stuurgroep Groene Hart 2003-2007, als gedeputeerde van de provincie Noord-Holland,

Leen van der Sar, lid stuurgroep Groene Hart 2003-2007, als gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland.

